

MARK EN LINDA DE GOEDE Telen BIJZONDERE BOLLEN

BIJGOED IN HOOFDROL

HET IS ER EEN FEEST VAN TIENDUIZENDEN BLOEMEN DIE IN ALLE KLEUREN VAN DE REGENBOOG ZACHTJES HEEN EN WEER WIEGEN OP DE WIND. OP DE KWEKERIJ VAN MARK EN LINDA DE GOEDE EN ANNA PAULOWNA GROEIEN GEKKE AARDORCHIDEËN, FELGEKLEURDE KIEVITSBLOEMEN EN ZELDZAME BOTANISCHE TULPEN. ZE SPECIALISEERDEN ZICH IN BIJZONDERE VERWILDERINGSBOLLEN.

TEKST: LEANNE MONSTER. FOTOGRAFIE: SIETSKA DE VRIES

Bij een regel met lila vindertulpen blijven Mark en Linda de Goede staan. "Hoe langer je kijkt, hoe meer schoonheid je ontdekt", zegt Linda bewonderend, wijzend op de fijne haartjes aan de binnenkant van de bloem. Mark rommelt wat met zijn vingers in de grond en haalt voorzichtig het bolletje omhoog. De nieuwe bolletjes voor het volgende jaar zijn gevormd, maar nog lang niet groot genoeg om af te bloemen voort te brengen. Het is de Calochortus, een bloembol met een verhaal.

BOVEN: Selectie uit *Dichelostemma capitatum*.
ONDER: *Calochortus* (vindertulp).

BOVEN: *Ipheion uniflorum* 'Charlotte Bishop'.
ONDER: *Muscari*.

"Mijn vader kreeg ongeveer tien jaar geleden een bericht dat er in Californië, Amerika, een paar bijzondere bloembollen waren, die zomaar in het weiland groeiden. Dus namen we contact op met een bevriende botanicus daar en stapten in het vliegtuig. We zochten ons suf, maar vonden niets. Op onze knieën zijn we door het weiland gekropen, tot we een paar groene sprietjes vonden die er anders uitzagen dan het gras. Daar bleken bolletjes aan te zitten. Vijf daarvan mochten we meenemen naar Nederland. Toen bleek het deze *Calochortus* te zijn, maar de partij die we nu hebben, is nog niet groot genoeg om op de markt te brengen." Soms ruilen Mark en Linda wat bollen, soms krijgen ze er zomaar wat opgestuurd van over de hele wereld. Het kwekersechtpaar probeert ze eerst uit

Pollenrecept

Recept voor bijna het jaar rond
leijende bijzondere bollen in uw tuin.

us korolkowii 'January Gold'
bloeitijd januari/februari

Anemone blanda
bloeitijd maart/april

Muscari
bloeitijd april

Ipheion
tijd mei/juni én in oktober/november

Ixia paniculata 'Eos'
bloeitijd juli/augustus

Aan te vullen met sneeuwkllokjes
en herfstkrokussen.

in een speciale proeftuin, waar ruim duizend
soorten bollen bloeien. "We kijken hoe de nieuwe
bollen het doen in dit klimaat, of de bloemen mooi
zijn, of ze goed te vermeerderen zijn en of ze iets
toevoegen aan het bestaande assortiment", vertelt
Mark. "Maar wat wij telen is altijd bijzonder. Wij
zeggen altijd: het is zeldzaam of het is er niet."

GEEN 'BIJGOED'

Hij is de derde generatie De Goede die zijn leven
wijdt aan bloembollen en -knollen. Marks vader
reisde vanaf 1983 de wereld over om bollen te
verzamelen en bouwde al doende een schat aan
contacten op. "Alleen dankzij dat wereldwijde
netwerk en de constante uitwisseling van goed is
het voor ons mogelijk geworden om ons toe te
leggen op bijzondere bollen en knollen", legt de
kweker uit. "Verwilderingsbollen houden de
gedachte aan een persoon levend", vult zijn vrouw
Linda aan. "Op een paar momenten zelfs: wanneer

ze als geschenk in ontvangst genomen worden,
tijdens het planten ervan en elk jaar tijdens de bloei." Het 'bijzondere goed' of 'bijgoed' worden de
verwilderingsbollen in de reguliere teelt genoemd,
iets dat er maar een beetje bij wordt gedaan. Zo ziet Mark dat niet. Hij wijst op een strook
Ipheion 'Jessie', waarvan de kopjes teer en blauw
boven het krullende groene blad uitsteken. Dit is
een van de soorten waarvan De Schüllhorn, zoals
de kwekerij heet, het kwekersrecht heeft; niemand
anders heeft het recht om deze bollen te telen
voor de verkoop. "Het voordeel van deze verwil-
deringsbol is dat hij twee keer bloeit, mits de
bollen in optimale omstandigheden gepoot zijn
en verzorgd worden."

Andere bollen kunnen op twee tijdstippen geplant
worden, zijn beter te bewaren, leveren grotere
bloemen, zijn beter bestand tegen ziekten of hebben
bijzondere kleuren. Alle bollen die de kwekerij
op de markt wil brengen, moeten een mooie

ONDER: Tulp 'China Town'.

RECHTS: Nieuw soort Allium in de proeftuin.

MIDDEN: Ipheion 'Alberto Castillo'.

RECHTSONDER: Ipheion uniflorum 'Jessie'.

'Hoe langer je kijkt,
hoe meer
schoonheid je ontdekt'

Bollentips

OP NIET EEN grote zak bollen in die allemaal tegelijk te planten. Meer van elke soort een aantal bollen op verschillende plekken in de tuin om te kijken waar zij het beste gedijen.

ANT DE BOLLEN liefst voor november. Dan hebben ze genoeg tijd om wortels aan te maken voor de winter.

RG VOOR EEN goede afwatering maak liefst een heuveltje waarin u de bol poot.

ANT DE BOLLEN niet te diep, in geval niet dieper dan de bol op zijn kant lang is. Mark: "Anders is de bol al omgekanteld als hij boven de grond komt."

T MEER SCHOFFELN na het planten. Sommige bollen geven zaad en ontkiemt, lijken het net grassprietjes, die u makkelijk kunt vernielen.

BOVEN: Verdwaalde botanische tulp *Tulipa clusiana* 'Tubergen's Gem' te midden van *Ipheion* 'Alberto Castillo'.

LINKSONDER: Het is altijd een uitdaging om een goede oogst te krijgen.

LINKSBOVEN: Botanische tulp *Tulipa cretica*.

BOVEN: Op de achtergrond de kwekerij.

ONDER: Nieuwe soort *Calochortus*, nog naamloos.

aanvulling of verbetering zijn van wat er al is in de reguliere bollenteelt en het assortiment verwilderingsbollen.

VERMEERDEREN

Vermeerderen is een zaak van geduld. Het kwekers-echtpaar staat stil bij botanische tulp 'China Town', zilvergroen blad met een ivoren rand. Daarop staan fragiele roze veertjes met een schilderachtige groengele streep. "Gemiddeld duurt het twintig jaar voor één zo'n tulpenbol op een natuurlijke manier vermeerderd is tot een hectare vol tulpenbollen", heeft Mark ooit berekend. Maar het kan sneller, laat hij vervolgens zien in de hoge, koele schuur achter het woonhuis. Op de lange houten tafels worden de bollen geparteerd, in stukjes gesneden, zodat een bol sneller en meer nieuwe bollen oplevert. Een andere manier is het winnen van zaad (wat niet bij elke bloembol kan) en dat weer uitzaaïen in kratten. Linda noemt nog een derde methode: weefselweek, een ingewikkeld en lang proces dat alleen gebruikt wordt als via natuurlijke vermeerdering, parteren of zaaïen nog

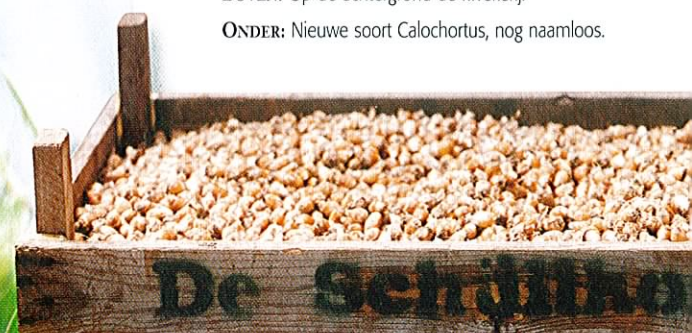
steeds niet voldoende bollen verkregen zijn. "Een van de snellere verwilderaars die we hier hebben, is de *Muscari*", vertelt Mark. "Hoewel, snel is het nog steeds niet. Deze bollen doen er zo'n zeven tot tien jaar over om een hectare vol te krijgen." Het voordeel van verwilderingsbollen is dat ze zichzelf vermeerderen. Niet alleen handig voor de kweker, maar ook voor de particulier die deze bollen in de tuin zet. "Je hoeft ze er na de bloei niet uit te halen en elk jaar komen ze mooier en met een groter aantal terug. Dat is nu juist de charme, vooral in een landelijke tuin of een boerderijtuin. Het is elk jaar een verrassing welke bloemen waar en wanneer opkomen."

BLOEIEND LAND

De technische verhalen maken een groot deel uit van het dagelijks leven op de kwekerij. Kan de professional nog genieten van de bloemenpracht in het voorjaar? "Je raakt nooit gewend aan de pracht van de natuur", verzekert Linda, terwijl ze langs de kweekkas richting het privéterras loopt. Ook daar zinken bakken en borders vol eigen

teelt. "De natuur is nooit hetzelfde en ons werk dus ook niet. Het blijft altijd een uitdaging om een goede oogst te krijgen en nieuw, mooi en bijzonder goed op de markt te brengen", aldus echtgenoot Mark, die ondertussen zoontjes Jan en Teun in het oog houdt. "Die vinden het helemaal geweldig om op de kwekerij rond te struinen en gezellig bij de seizoenarbeiders in de keet te zitten", lacht Linda. "Als we ze kwijt zijn, moeten we ze daar zoeken."

Als het kwekersechtpaar zich omdraait, hebben ze een schitterend uitzicht over het bloeiende land. De wind voert een nauwelijks waarneembare bloemengeur mee, de geur van lente en leven. "Mensen worden elk jaar blij van het voorjaar en de bloemen die dan bloeien", merkt Linda op. "En dat geldt ook voor ons. Soms hebben we het idee dat we alleen maar bezig zijn met het verleggen van beregeningsbuizen en het verslepen van kratten vol zaaigoed. Maar als we, net als nu, de tijd hebben om langs het land te lopen en alles in ons op te nemen, dan zitten we ineens midden in het voorjaar met die bloemen. Puur genieten." □

Interesse?

Kwekerij De Schüllhorn

Kleiweg 2

1761 LA Anna Paulowna

Tel. 06 - 22 66 33 63

www.kwekerijdeschullhorn.nl

Alle in het artikel genoemde bollen zijn verkrijgbaar via de webwinkel: www.bulbs-bollen.nl